

Ruimte voor Roerdomp op het Zuidlaardermeer

Het Groninger Landschap is eind januari 2016 gestart met een project om het leefgebied van de Roerdomp op het Zuidlaardermeer te verbeteren. Delen van de omliggende rietvelden worden verlaagd en er worden enkele grote waterpartijen aangelegd. Met het materiaal dat vrijkomt, worden nog extra rietvelden gecreëerd. Niet alleen de Roerdomp profiteert van deze opknapbeurt, ook andere moerasvogels zoals Baardman, Grote Karekiet en Snor zullen ervan kunnen profiteren, evenals de Otter.

De rietvelden van het Zuidlaardermeer zijn nu grotendeels te droog voor moerasvogels. Dit komt onder andere door peilverlagingen en door verzuring van de bodem. Het is een langgekoesterde wens om deze verbetering aan te brengen. Dankzij financiële bijdragen van de Provincie Groningen, het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Nationale Postcode Loterij en Kikkoman Foods B.V. kan worden begonnen met het 'vernatten' van de oeverlanden van het meer. De werkzaamheden zullen ongeveer twee jaar duren. Het is de bedoeling dat in de toekomst ook nog andere delen van het gebied aangepakt zullen worden.

Vanwege de aanwezigheid van bijzondere plant- en diersoorten zijn gespecialiseerde werknemers van Het Groninger Landschap dagelijks bij de werkzaamheden aanwezig. Er wordt niet gewerkt in het broedseizoen. Het werk wordt uitgevoerd door een bedrijf uit Tynaarlo, dat ook op andere plekken in Nederland voor dit type werk speciale drijvende

moeraskranen met succes heeft ingezet.

Voor meer informatie

Foto: Wim Smeets.

De afgelopen jaren broedden er één tot twee paren Roerdompen bij het Zuidlaardermeer. Het Groninger Landschap streeft ernaar ruimte en gunstige omstandigheden te creëren voor meer Roerdompen en andere moerasvogels.

Foto: Jelle de Jong.

matie over het project: <http://www.groningerlandschap.nl/projecten/revitaliseringzuidlaardermeer>.

Bron: website van Het Groninger Landschap (<http://www.groningerlandschap.nl>).

GS

Grutto al weer thuis

De Grutto's zijn dit jaar erg snel terug van hun verblijf in Afrika. De eerste vogels van dit jaar zijn al op 8 februari gezien in Eemdijk, gemeente Bunschoten (Utr.). Volgens Natuurmonumenten kwam het nog niet eerder voor dat de Grutto al zo vroeg in februari in Nederland werd gezien. In 2011 werd de eerste vogel op 13 februari voor het eerst gesignaleerd.

Bron: De Telegraaf, 13 februari 2016.

GS

De Dodo was volgens nauwkeuriger schatting een 'ploffduif'

De inmiddels al heel lang uitgestorven Dodo woog ongeveer evenveel als een zwaan: elf à veertien kilogram. Britse onderzoekers publiceerden onlangs nieuwe berekeningen van het gewicht van de Dodo. Daarvoor gebruikten zij de gegevens van CT-scans van drie Dodoskeletten. De onderzoekers bepaalden het volume volgens 'de krimpfoliethode'. De botten van het skelet worden dan in een dun digitaal laagje gewikkeld.

Dit digitale skelet vergeleken ze met de scans

Tekening van een Dodo uit 1835 in *Iconographia Zoologica*: een papieren dierenrijk.
Bron: Artis Bibliotheek, Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam, UBA01:IZ15600003.

van bevroren karkassen van twintig moderne duivensoorten. De onderzoekers berekenden aan de hand van een vergelijking dat de vogel tussen de elf en veertien kilogram heeft gewogen. Eerdere schattingen gingen uit van een veel zwaarder gewicht.

Volgens Hanneke Meijer – vogelpaleontoloog bij de Universiteit van Bergen in Noorwegen – is deze berekening een grote verbetering ten opzichte van eerdere schattingen. Het Britse onderzoek levert de betrouwbaarste schatting tot nu toe. Toch kunnen er kanttekeningen bij de berekeningswijze worden geplaatst. De skeletten die gescand werden, zijn samengesteld, ze bestaan uit de botten van verschillende vogels. De verhoudingen tussen de botten kunnen dus afwijken van de werkelijkheid, aldus Hanneke Meijer.

Bron: NRC Handelsblad, 15 januari 2016.

Vroege weidegang ook goed voor vogels

Melkveehouders die al hun koeien naar buiten sturen vóór het maaien van de eerste snede gras, krijgen vanaf dit jaar een subsidie van €750,00 per jaar. De maatregel is bedoeld om de weidegang te stimuleren, maar zeker ook om weidevogels ongestoord te kunnen laten broeden. Dit heeft staatssecretaris Van Dam (Economische Zaken) woensdag 3 februari 2016 bekendgemaakt in een brief aan de Tweede Kamer.

Eis is wel dat de dieren minstens zes uur per dag kunnen genieten van vers gras en buitenlucht. Nu al geeft FrieslandCampina de bij hen aangesloten boeren ruwweg een cent

extra per liter melk zodra ze hun koeien de wei in sturen, wat neerkomt op zo'n achttien euro per boer per jaar.

De huidige maatregel verschildt vooral vanwege de timing van de weidegang van ZuivelNL, die gaat over de uitvoering van de regel. Voor deze aanvullende regeling is juist de vroege start van belang. Boeren mogen dus niet eerst overal het gras afmaaien. Ze moeten meteen beginnen met de weidegang.

De maatregel is vooral in het leven geroepen ten behoeve van de weidevogels, waar het slecht mee gaat. Nu nog maaien de boeren te vaak en te vroeg in het jaar, waardoor de populatie van de weidevogels drastisch afneemt met wel negentig procent. Vogels als de Grutto worden met uitsterven bedreigd, aldus Chris-Jan van der Heijden, woordvoerder van Vogelbescherming Nederland.

Toch zijn ook boeren blij met deze maatregel, zegt de vakgroep melkveehouderij van LTO.

Weidegang vroeg in het voorjaar is ook goed voor vogels.

Foto: R.A. Kole.

In 2015 zijn in Nederland minimaal acht broedgevallen vastgesteld van de in ons land zeldzame Rode Wouw. Foto: O. Plantema.

De melkprijzen zijn slecht, terwijl weidegang meer kost en wat moeilijker te realiseren is. Bron: de Volkskrant, 4 februari 2016.

GS

Acht broedparen Rode Wouw in 2015

De Rode Wouw is een zeldzame broedvogel in ons land, ondanks dat er in de nabijheid (in Duitsland) een grote broedpopulatie is. In het afgelopen jaar (2015) zijn er echter minimaal acht broedparen in Nederland vastgesteld.

Aantallen in ons land van 2010-'15

Alle broedgevallen in 2015 vonden plaats in het oosten en zuidoosten van ons land, namelijk twee in Overijssel, vier in Gelderland en twee in Limburg. Vanaf 2010 zijn jaarlijks nesten gevonden of broedpogingen vastgesteld. Van 2010 tot en met 2012 ging het telkens om één paar, in 2013 om twee en in 2014 om drie broedparen. Naast de eerder genoemde provincies is broeden in de afgelopen jaren ook vastgesteld in Groningen en Noord-Brabant.

Historie broedgevallen

Het eerste Nederlandse broedgeval werd vastgesteld in 1977 in Twente en Noord-Brabant. In de daaropvolgende jaren waren er onregel-

matig broedgevallen in ons land. Vanaf eind jaren tachtig waren er geen broedgevallen meer in Nederland. Dat kwam mede door de afnemende populatie in Duitsland. Vanaf 1990 is deze met ruim 30% afgenomen, vooral in het noordwesten van Duitsland. In het begin van de jaren negentig broedde de soort nog vlak bij onze grens, maar sindsdien is het broedareaal opgeschoven naar het oosten. Gezien de internationale verantwoordelijkheid van Duitsland, dat met 12.000 tot 15.000 broedparen de helft van de wereldpopulatie huisvest, is er zelfs een soortbeschermingsplan gemaakt. In België blijft het voorkomen beperkt tot het uiterste oosten van Wallonië. De aantallen bij onze zuiderburen, 150 tot 180 broedparen, nemen volgens de website Natuurpunt.be wat toe.

Bedreigingen

In Duitsland wordt veel onderzoek gedaan naar de soort. De belangrijkste bedreigingen vormen de intensivering van de landbouw, windenergie, boswerkzaamheden, exoten (Wasbeer!), infrastructuur (inclusief windmolenparken), vervolging en vergiftiging. Dat laatste gebeurt via aas of dode dieren die al dan niet bewust zijn vergiftigd. Van de 55 in ons land gevonden dode Rode Wouwen bleken er 45 vergiftigd. Ook tijdens de trek, vooral in Frankrijk en Spanje, is vergiftiging een belangrijke doodsoorzaak.

Broedgevallen volgen

Om de ontwikkeling van de Rode Wouw te volgen, is het belangrijk om bij een mogelijk broedgeval, de beheerder van het terrein direct in te lichten. Advies hierbij is om het broedgeval geheim te houden om verstoring te voorkomen. Verder is het belangrijk om het broedgeval goed te documenteren en de broedgevallen te melden bij Sovon.

Bron: bericht van Sovon Vogelonderzoek Nederland, 22 januari 2016.

GS

Twee Buizerds vechten om een prooi (een Meerkoet) bij Workum, 2 januari 2016. Zijlstra.

Foto's: O.W.

Twee Buizerds vechten om een prooi

Op 2 januari 2016 werd in de buurt van Workum (Workumermeer) een opvallende waarneming gedaan van een Buizerd met een prooi. Na een half uur neemt – na diverse schermutselingen – een tweede Buizerd de prooi (een Meerkoet) over. Beide Buizerds zijn tweede kalender jaars vogels (eerste winter). Dat is te zien aan hun lichte iris (bij oudere vogels wordt de iris donkerder). Ook de flankstrepen zijn bij deze lichte exemplaren duidelijk te zien.

■ O.W. Zijlstra, Nieuwe Niedorp

Analyse genen bewijst: Koolmees kan zich goed aanpassen

De Koolmees behoort tot de pienterste vogels als het gaat om het aanleren van nieuw gedrag. Analyse van het genoom – de complete set genen – van deze zangvogel heeft bevestigd dat het beestje zich opvallend goed kan aanpassen aan veranderende omstandigheden. Uit eerdere studies was al naar voren gekomen dat de Koolmees snel leert als zich een nieuwe situatie voordoet en dat hij over een goed geheugen beschikt. Met zijn innoverend vermogen behoort de Koolmees tot de topdrie van slimste vogels. Het is een eigenschap die de overlevingskansen vergroot en die bij het zoeken naar voedsel goed van pas kan komen. Een internationaal onderzoeksteam onder leiding van het Nederlandse Instituut voor Ecologie en Wageningen University bracht het volledige genoom in kaart van 29 Koolmezen in verschillende delen van Europa. Door die naast elkaar te leggen konden de wetenschappers delen van de genetische basis van de schranderheid van de Koolmees blootleggen. Genen die in verband worden gebracht met leren en kennisverwerking, blijken in verge-

Door zijn innoverend vermogen behoort de Koolmees tot de topdrie van slimme vogels.
Foto: Wim Smeets.

lijking met andere vogels bij de Koolmees bovengemiddeld aanwezig.

Bron: de Volkskrant, 16 januari 2016.

GS

Hacken niet geschuwd in Friese strijd om kievitseï

Het broedseizoen begint pas in maart. Toch neemt in Friesland de strijd om het kievitseï al grimmige vormen aan. Een onlinepetitie van GroenLinks tegen het eierrapen werd afgelopen weekend gehackt. Sympathisanten werden geniepig doorgeleid naar een petitie van de Bond Friese VogelWachten (BFVW), die juist vóór rapen pleit.

De petitie van GroenLinks is uit de lucht gehaald. Volgens GroenLinks-fractievoorzitter Retze van der Honing, wil GroenLinks hun tijd, energie en geld steken in een open en eerlijk debat. Niet in het beveiligen van websites. Voorzitter Renders Algra van de vogelwachtersbond noemt de digitale kraak een flauwe streek. We veroordelen de actie en hebben er part noch deel aan.

Het rapen van kievitseieren is in Nederland verboden. Voor Friesland, waar het een traditie is, gold een ontheffing. Bij de vogelwachtersbond geregistreerde vrijwilligers mochten jaarlijks zesduizend eieren rapen.

Daar zette de Raad van State vorig jaar een streep door. Het gaat namelijk niet goed met de Kievit. Sinds 1996 nam de populatie er veertig procent af, stelt Sovon in een onderzoeksrapport. Door intensivering van de landbouw en door toedoen van roofdieren – over de invloed van rapen laat het onderzoek zich niet uit – zijn de kansen voor het instandhouden van de Kievit ongunstig. De soort zit in de gevarenzone. Daarom is 2016 uitgeroepen tot ‘Het jaar van de Kievit’.

Friesland verzet zich nog altijd tegen het verbod op rapen van kievitseieren.
Foto: Wim Smeets.

De Kievit zit in de gevarenzone. Daarom is 2016 uitgeroepen tot het jaar van de Kievit.
Foto: Wim Smeets.

Volgens Algra wordt de schuld van de afnemende kievitpopulatie ten onrechte in de schoenen van de rapers geschoven. Diegenen die rapen, zijn verplicht om de gevonden nesten te beschermen. Algra wijst op onderzoek van de Wageningen Universiteit. Daarin wordt geconcludeerd dat het eirapen een verwaarloosbare invloed heeft op de stand van de Kievit. De vogelwachtersbond heeft daarom een nieuwe ontheffing aangevraagd. Vogelbescherming Nederland erkent het belang van nazorg, maar is toch tegen rapen. In een tweede of eventueel volgend nest van het seizoen leggen Kieviten kleinere eieren. De jongen daaruit hebben een kleinere overlevingskans.

Bron: de Volkskrant, 19 januari 2016.

GS

Kievitsei mag niet geraapt

Voor het tweede jaar achtereenvolgens mogen er in Friesland geen kievitseieren worden geraapt. De provincie Friesland heeft besloten geen ontheffing te verlenen.

Volgens de provincie is de stand van de Kievit te ongunstig. De provincie wil proberen te komen tot een situatie waarbij op termijn de stand wel weer gunstig genoeg is om eieren

Het aantal Spreeuwen blijkt zo hard af te nemen dat deze soort nu zelfs uit de toptien van de Tuinvogeltellingen is verdwenen.
Foto: Wim Smeets.

te rapen.

Vorig jaar mocht het rapen ook al niet nadat de Raad van State besloot dat de provincie voor dat jaar en de jaren daarvoor ontheffing had verleend.

Friesland was de nog enige provincie waar kievitseieren geraapt mochten worden. Over die traditie wordt al jaren ruzie gemaakt.

Bron: De Telegraaf, 27 januari 2016.

GS

Spreeuw in hele land pechvogel

De Spreeuw staat niet meer in de top tien van meest getelde vogels. Het gaat slecht met deze vogel. Dit is nu ook gebleken uit de Tuinvogeltelling.

In het weekend van 16-17 januari werd in veel tuinen de Tuinvogeltelling gehouden in Nederland. De toptien is al jaren hetzelfde, maar dit jaar bevatten de eindresultaten een onaangename verrassing. Er zijn in verhouding veel minder Spreeuwen geteld.

Het aantal Spreeuwen dat in Nederland broedt, is volgens de Vogelbescherming sinds de jaren negentig achteruitgegaan met zo'n veertig procent. De vogel heeft moeite met het vinden van voedsel op het platteland, omdat het aanbod daar steeds monotoner wordt. Ook versterking in de stad zorgt ervoor dat de Spreeuwen geen plaats meer hebben om te broeden.

Bron: De Telegraaf, 18 januari, 2016

GS

Voor het eerst werd ook de Roodkeelnachtegal afgevoerd

Uitgerekend tijdens de Nationale Tuinvogeltelling maakte voor het eerst in de geschiedenis een Roodkeelnachtegal zijn opwachting in een Nederlandse tuin.

Tientallen vogelaars spoedden zich naar Hoogwoud (N.-H.) om vanuit de woonkamer van de eigenaars van de tuin een glimp op te vangen van dit bijzondere vogeltje.

Roodkeelnachtgalen leven in Siberië en overwinteren in Zuidoost-Azië. De vogel is dan ook erg ver van zijn trekroute afgedwaald.

Bron: Trouw, 18 januari 2016.

GS

Malende papegaai is goede vader

Mannelijke Grote Vasapapegaaien *Coracopsis vasa* in gevangenschap hebben iets unieks laten zien aan Britse psychologen. De vogels – oorspronkelijk van Madagaskar – nemen een schelp. Met een mooi passend steentje, dat ze

in de snavel nemen, slijpen ze met herhaalde bewegingen de binnenkant uit, hun werktuig bijsturend met hun vlezige tong. Geduldig en af en toe een hapje nemend. Niet van grof kalkgruis, dat veel vogels wel best vinden, maar van fijn poeder.

Dit is een malende papegaai. Maar wel een die voorbeeldig voor zijn vrouw en komend nageslacht zorgt. Een mannetje werkt het kalkpoeder naar binnen, waar het zich met voedsel mengt. Deze ‘verrijkte’ voeding draagt hij weer over aan het vrouwtje.

Intiem en verliefd voeren dat doen veel papegaaisoorten. Juist in de voortplantingstijd voegt het mannetje Grote Vasapapegaai zijn zelf bereide poeder toe.

Dat is hard nodig, voor al even harde eierschalen. Het makkelijk op te nemen poeder komt ook in het ei terecht. Goed voor zijn nageslacht.

Bron: NRC Handelsblad, 18 december 2015.

Gif uit de sloot

Waterschap Hollandse Delta registreerde sinds 2015 overschrijdingen van het bestrijdingsmiddel imidacloprid. In 2005 was de concentratie, in de sloot langs de Krupelweg net buiten Klaaswaal in de Hoeksche Waard, van dit insecticide 44 keer hoger dan toegestaan en in 2010 was dat nog maar 23 keer. Imidacloprid bestrijdt volgens recente onderzoeken niet alleen plaagdieren in landbouwgewassen, maar doodt ook veel andere insecten (bijen, hommels, libellen, zweefvliegen). Die sterfte leidt volgens wetenschappers tot een grote teruggang in het aantal weidevogels die van insecten leven. Volgens een vogelaar is het de laatste jaren doodstil hier in de polder.

Op andere plaatsen in het gebied was de vervuiling van het gif nog ernstiger. Bij Puttershoek werd in 2007 bij een meetpunt een overschrijding gemeten die 269 keer hoger lag dan toegestaan. Bij Numansdorp werd in 2006 op een meetpunt een concentratie gevonden die 420 keer groter was dan toegestaan.

Van de 21 meetpunten voor bestrijdingsmiddelen die de Hoeksche Waard in 2011 nog had, zijn er in 2016 nog zes over. Volgens het waterschap Hollandse Delta kan ook met minder meetpunten de waterkwaliteit doelmatig in de gaten worden gehouden. Sinds 2014 is er een landelijk meetnet voor bestrijdingsmiddelen opgezet, daardoor konden er onder andere meetpunten in de Hoeksche Waard

De Nationale Tuinvogeltelling in januari 2016 leverde een bijzondere, nogal verdwaalde gast op: de Roodkeel-nachtegaal.

Foto: E. De Waard.

worden opgeheven.

Toxicoloog Henk Tennekes vindt de teruggang van het aantal meetpunten voor bestrijdingsmiddelen in de Hoeksche Waard zorgwekkend. Het waterschap raakt de greep op de situatie hiermee kwijt. Tennekes doet al jaren onderzoek naar de effecten van bestrijdingsmiddelen op dieren. Hij publiceerde al in 2009 over de risico's van neonicotinoïden voor insecten en weidevogels.

De toxicoloog onderzocht onlangs uit hoe in de Hoeksche Waard door de jaren heen imidacloprid op forse schaal het oppervlaktewater verontreinigde. De akkervogels zijn in de laatste vijf jaar met negentig procent achteruitgegaan. In het Oude Land van Strijen – ooit een vogelparadijs – vliegt bijna geen vogel meer.

Het waterschap zegt de zorgen te delen, maar wijst erop dat imidacloprid door de toezichthouder Ctgb (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden) is toegelaten als gewasbeschermingsmiddel. Daar ligt volgens het waterschap dan ook de eerste verantwoordelijkheid. Het waterschap heeft geen invloed op toelating van deze middelen.

Volgens Tennekes, die wel begrip heeft voor de positie van het waterschap, hebben de waterschappen wel degelijk invloed op de normstelling. Bovendien krijg je minder invloed als je minder metingen verricht. Het waterschap Hollandse Delta gaat dit jaar onderzoek doen naar de normoverschrijdende stoffen in het water. Daarmee wil het waterschap nagaan welke maatregelen kunnen worden genomen.

Bron: Trouw, 14 januari 2016.

GS

Slechtvalken in de lift

Het gaat goed met de Slechtvalk in

Noord-Brabant. Na een toename van de aantallen overwintersaars is de laatste jaren het aantal broedparen ook flink aan het toenemen. Op steeds meer hoge gebouwen in de provincie vestigen zich broedparen. De plaatsing van nestkasten bespoedigt dat proces. Tot voor kort waren televisietorens en hoge fabrieks- en kantoorgebouwen favoriet bij de Slechtvalk. Nu zien we steeds meer Slechtvalken die zich vestigen op kerktorens. Die vestiging als broedvogel gaat vaak vooraf aan het verblijf van één of meer vogels gedurende langere tijd in de kerktoren. Volgens een bericht van de Udense Vogelwacht verblijven er bijvoorbeeld al maanden Slechtvalken in de kerktoren van de Petruskerk in Uden. Bron: Stichting Vogels in Brabant, <http://www.brabantsevogels.nl>, 25 februari 2016.

GS

Reddingsplan Grote Karekiet van start

Grote Karekieten hebben het zwaar in Nederland. Er moet snel iets gebeuren wil deze oerhollandse rietvogel niet uitsterven in ons land. Daarom lanceert Vogelbescherming Nederland een reddingsplan. In de Loosdrechtse Plassen, het belangrijkste bolwerk van de Grote Karekiet, wordt het leefgebied drastisch verbeterd.

Van de duizenden broedparen van de Grote Karekiet die ooit onze rietmoerassen bevolkten, zijn er nauwelijks meer dan honderd over. Dat maakt hem nog moeilijker waarneembaar. Met zijn verborgen leefwijze in dichte rietvelden en met de perfecte bruine schutkleuren zie je een Grote Karekiet snel over het hoofd, maar horen doe je hem des te beter. Weinig voorjaarsgeluiden zijn zo karakteristiek als de keiharde keelrasp van deze rietratelaar. Het draagt tot wel een kilometer ver. Grote Karekieten zijn dan misschien niet snel te zien, ze zijn door hun harde ratel vrij gemakkelijk te vinden.

Oud en sterk riet is er bijna niet (meer) Terwijl andere rietzangers klein zijn, is de Grote Karekiet bijna zo groot als een Spreeuw. Dat verklaart de voorkeur voor groot en sterk waterriet, maar juist dat type riet verdwijnt in Nederland steeds meer. Aan het begin van de vorige eeuw waren er in Nederland duizenden broedparen van de Grote Karekiet. Maar rond 1975 was de populatie al fors geslonken naar 1200 tot 1600 paar. In 2013 waren er nog maar 120 tot 150 broedparen over. Een rechte lijn richting uitsterven. Overal in Nederland verdwijnen de Grote Karekieten. Er moet dus iets gebeu-

In Noord-Brabant gaat het goed met de Slechtvalk. Foto: E. Winkel.

ren! Vogelbescherming is daarom samen met de werkgroep Grote Karekiet Vechtplassen en de twee vooraanstaande onderzoekers en natuurbeschermers Jan van der Winden en Angela van Bergeijk gestart met de verbetering van het leefgebied van Grote Karekieten in één van de laatste bolwerken in Nederland: de Loosdrechtse Plassen.

Actieplan voor bedreigde vogels

Het beschermingsproject voor de Grote Karekiet is onderdeel van het 'Actieplan Bedreigde Vogels' van Vogelbescherming Nederland. Met het actieplan wil Vogelbescherming de bescherming van elf bedreigde vogelsoorten van de Rode Lijst een flinke impuls geven. De Grote Karekiet is één van deze elf soorten. Met dit offensief in de Loosdrechtse Plassen zetten we een eerste stap om deze prachtige en unieke rietvogel weer meer perspectief te geven in Nederland, zodat iedereen in de toekomst kan blijven genieten van de koning onder de rietzangers.

Voor meer informatie over het realiseren van de verbetering van het leefgebied van de Grote Karekiet: http://www.vogelbescherming.nl/vogels_beschermen/natuur/moeras/grote_karekiet.

Bron: Bericht Vogelbescherming Nederland, 5 januari 2016.

GS

Eén van de laatste bolwerken van de Grote Karekiet zijn de Loosdrechtse Plassen. Het gaat met de soort zo slecht dat deze is opgenomen in een reddingsplan voor bedreigde vogelsoorten. Foto: O.W. Zijlstra.

Veldwaarnemingen

In deze aflevering van de veldwaarnemingen is er geen lijst van losse waarnemingen. De meeste waarnemingen in de lijsten van de voorgaande afleveringen van de rubriek Veldwaarnemingen waren doorgegeven via de website Waarneming.nl. Deze waarnemingen kunt u op internet vinden via: <http://vogeljaar.waarneming.nl/>. Hieronder een selectie van waarnemingen waarbij een foto was aangeleverd.

Bijzondere waarnemingen – zo mogelijk met foto – kunt u inzenden via de website Waarneming.nl (<http://www.waarneming.nl>) met gebruikmaking van de werkgroep ‘Het Vogeljaar’. U moet daarvoor wel geregistreerd en aangemeld zijn als gebruiker van deze werkgroep.

U kunt die waarnemingen ook rechtstreeks inzenden naar de redactie, ter attentie van Gerbert Strang, e-mail: gerbert.strang@gmail.com. Indien dat niet mogelijk is, per post naar: G. Strang, Dilleveld 19, 7006 TN Doetinchem.

Koereiger *Bubulcus ibis*, 6 januari 2016, Wijhe (Ov.).
Foto: E. Winkel.

Ijsduiker *Gavia immer*, 6 december 2015, Bisonbaai, Ooijpolder, Berg en dal (Gld.).
Foto: E. de Waard.

Sperwer *Accipiter nisus*, 21 januari 2016, Hindelopen (Fr.). In het jaar van de Kievit is deze vogel een prooi voor een vrouwtje Sperwer.
Foto: O.W. Zijlstra

Bonte Kraai *Corvus cornix*, 11 januari 2016, Hoek van Holland, Rotterdam (Z.-H.).
Foto: E. Winkel.

Morinelplevier *Eudromias morinellus*, 21 januari 2016, Zuricheroordpolder, Wünseradiel (Fr.).
Foto: E. Winkel.

Expositie ‘Ooievaars in de kunst’ in Gennep

Om aandacht te vragen voor de bescherming, instandhouding en uitbreiding van het leefgebied van de Ooievaar wordt in museum ‘Het Petershuis’ de expositie ‘Ooievaars in de kunst’ georganiseerd. Er wordt werk in verschillende technieken en uit verschillende perioden getoond.

Ooievaars in de kunst is van 3 juli t/m 28 augustus 2016 te zien in museum ‘Het Petershuis’ in Gennep. De toegang is gratis en in de directe nabijheid is volop gratis parkeergelegenheid. Voor meer informatie zie: www.museumhetpetershuis.nl, www.beleefdელente.nl en www.dooijevaer.nl.

Kleine Topper *Aythya affinis*, 21 januari 2016, Den Oever (N.-H.). De Kleine Topper is een duikende die voornamelijk broedt in het noordwestelijke deel van de Verenigde Staten en Canada. Hij overwintert in het westen en zuiden van de Verenigde Staten en in Centraal-Amerika. De eerste Nederlandse waarneming was in 1994. Met name op de Britse Eilanden is het een betrekkelijk regelmatig opduikende dwaalgast. Dat geldt niet voor Nederland, waar de Kleine Topper nog steeds een zeldzame dwaalgast is. De meeste gevallen zijn in het winterhalfjaar. Tot eind 2007 zijn er in totaal vijf gevallen bekend. Daarna zijn er twee samen gezien in waterpark de Oude Zeug in 2009.
Foto: E. Winkel.

Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, 24 januari 2016, Enschede (Ov.). Broedt in Siberië ten oosten van de Oobrivier tot in Sakhalin en naar het zuiden tot in Mongolië. Overwintert in Noord-India en Zuidoost-Azië. In Nederland werd deze soort voor het eerst vastgesteld als dwaalgast in 1978 (ringvangst). De laatste dertig jaar is de soort vervolgens vrijwel jaarlijks waargenomen in Nederland. Vaak waren er meerdere gevallen per jaar of zelfs kleine influxen, zoals in 1987 en in 2003.
Foto: E. Winkel.

Waterspreeuw *Cinclus cinclus*, 12 november 2015, Warnsveld, Zutphen (Gld.). Aanwezig bij een vistrap vanaf 7 november.
Foto: E. de Waard.

Roodkeelnachttegaal *Luscinia calliope*, 29 februari 2016, Hoogwood (N.-H.). Indien aanvaard door CDNA betreft het de eerste waarneming in Nederland van deze Siberische soort. In Europa twintig gevallen. Op basis van de smalle lichte toppen aan de dekveren in combinatie met de rode keel betreft het een tweede-kalenderjaar mannetje.
Foto: O.W. Zijlstra.

Amerikaanse Tafeleend *Aythya americana*, 9 februari 2016, Nordhorn (N.-H.). Indien van wilde herkomst zou het de eerste waarneming voor Nederland zijn, maar ondertussen wordt er al flink gediscussieerd over de herkomst van deze eend. Eenden worden veel als siervogel gehouden en ontsnappen regelmatig. De soort komt voor in Noord-Amerika en broedt aan plassen een meertjes op de prairie in het noordwesten, vanaf Nebraska tot in Alaska. Ze Overwinteren aan de kusten van de Verenigde Staten.
Foto: E. de Waard.

Witkopgors *Emberiza leucocephalos*, 19 december 2015, Wilhelmadorp (Zld.). De Witkopgors is 35 keer vastgesteld in Nederland. De vogel broedt vanaf oostelijk Europees Rusland tot in Siberië. Het is een regelmatige wintergast die in Westelijke richting trekt naar de zuidkust van Kaspische Zee, soms ook in Zuid-Frankrijk, Israël en Italië.
Foto: E. de Waard.